



DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Deres ref
11/1947

Vår ref
201102430-/DH

Dato

18. OKT. 2011

Høring – styring, forvaltning og finansiering av nasjonale felleskomponenter i offentlig sektor

Miljøverndepartementet viser til brev 5. juli 2011 om høring av en rapport fra Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) om nasjonale felleskomponenter i offentlig sektor.

Vi viser videre til at Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) har satt ned en interdepartemental arbeidsgruppe som skal se på de spørsmålene som tas opp i rapporten. Miljøverndepartementet er representert i arbeidsgruppen. Gruppen skal levere sin innstilling i begynnelsen av desember. Departementet vil ta endelig stilling til forslagene når arbeidsgruppens innstilling foreligger.

Departementet vil i forbindelse med høringen bemerke følgende:

Nasjonale felleskomponenter er av stor betydning for en effektiv forvaltning. Det gjelder både for borgerne, næringslivet og offentlige brukere. Det er derfor et viktig initiativ når FAD nå setter spørsmålet om nasjonale felleskomponenter til nærmere drøfting.

Rapporten identifiserer fem slike felleskomponenter:

- Enhetsregisteret
- Folkeregisteret
- Matrikkelen

- Altinn
- Felles infrastruktur for eID i offentlig sektor

Miljøverndepartementet (MD) har departementsansvaret for matrikkelen.

De tre først nevnte felleskomponentene er grunndataregistre. De to sist nevnte er tjenestekomponenter. Utfordringene synes å være noe ulike for disse to gruppene. Det kan derfor antakelig være hensiktsmessig å behandle disse noe forskjellig. Vi er usikker på om det er riktig å følge samme opplegg for styring, forvaltning og finansiering for begge gruppene. Det kan også være forhold som tilsier at heller ikke de enkelte felleskomponentene innenfor hver gruppe, nødvendigvis bør følge de samme prinsippene for styring, forvaltning og finansiering.

Vi er enig i at disse fem komponentene peker seg ut som nasjonale felleskomponenter. Særlig gjelder det de tre grunndataregistrene som uvilkårlig må betraktes som nasjonale felleskomponenter også om man legger et langt tidsperspektiv til grunn. Når det gjelder tjenestekomponentene, vil betraktningen kunne være mer avhengig av teknologiske og andre tidsbestemte forutsetninger.

Når det gjelder matrikkelen, vil vi understreke det faktum at kommunene er lokal matrikkelmyndighet og står for mye av den faktiske føringen av registeret. Det har betydning for styring, forvaltning og finansiering av matrikkelen.

Det er viktig å kunne identifisere eventuelle andre felleskomponenter på et tidlig tidspunkt. Hva som regnes som nasjonale felleskomponenter, bør derfor undergis jevnlig vurdering. Vi vil innenfor vårt ansvarsområde peke på to aktuelle kandidater:

- Basis kartdata (som grunndatakomponent)
- Deling av offentlige data basert på en felles tjenestemodell slik dette er forutsatt i lov 3. september 2010 nr. 56 om infrastruktur for geografisk informasjon (geodataloven) (som tjenestekomponent)

Det er likevel mye som taler for at man i første omgang konsentrerer innsatsen for bedre samordning om de fem valgte felleskomponentene.

Til spørsmål a om finansiering av nasjonale felleskomponenter

Vi er åpne for å utrede forslagene nærmere, men er i utgangspunktet tvilende til om det er riktig med større øremerking av midlene som går til de enkelte felleskomponentene. Så lenge det er hensiktsmessig å forvalte og utvikle en bestemt felleskomponent innenfor en større etat, tilsier effektiv allokering av tilgjengelige ressurser at dette primært skjer på etatsnivå.

Til spørsmål b om samordningsfora

Vi er enig i vurderingen om at det ikke er vesentlige grunner til å unnta styringen og forvaltningen av tverrsektorielle nasjonale felleskomponenter fra de grunnleggende styringsprinsippene i det offentlige. Snarere er det grunn til å understreke linjeansvaret, slik at disse får den nødvendige styringsmessige oppmerksomhet. Vi er enig i behovet for god samordning mellom de ulike felleskomponentene, og ønsker å bidra til dette. Det bør legges stor vekt på å finne en enkel og hensiktsmessig samordningsstruktur. Det bør om mulig bygges videre på eksisterende samordningsstrukturer. Det kan i denne forbindelse også være aktuelt å ta hensyn til kravene om nasjonal samordningsstruktur som framgår av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF av 14. mars 2007 om etablering av en infrastruktur for geografisk informasjon i Det europeiske fellesskapet (INSPIRE) som blir gjennomført i norsk rett med geodataloven.

Andre spørsmål

Når det gjelder de valgte felleskomponentene, vil vi understreke betydningen av en klar og hensiktsmessig rollefordeling mellom de valgte komponentene. For eksempel gjøres det registreringer av adresser i alle de tre grunndataregistrene: I enhetsregisteret registreres forretningsadresser, i folkeregisteret registreres bostedsadresser og i matrikkelen defineres adressene slik de fysisk er koplet til den enkelte bygning. Det er ikke uvesentlig hvordan interaksjonen mellom de tre felleskomponentene fungerer i denne sammenhengen. Det har betydning for effektiv forvaltning av de tre registrene, og det har betydning for offentlig og privat adresseforvaltning generelt.

En sentral egenskap ved flere av felleskomponentene er den måten de definerer entydige identifikatorer for bruk i offentlig og privat sammenheng, for eksempel fødselsnummeret. Bruk av slike allment aksepterte entydige identifikatorer har stor betydning for offentlig og privat elektronisk forvaltning og administrasjon. Det gjelder ikke bare den type objekter som inngår i de valgte felleskomponentene, men gjelder også en rekke andre objekttyper. To andre eksempler som ikke er omfattet av forslaget til felleskomponenter, er kjennemerke for kjøretøy og elektronisk identifikator for bompengebrikker. På Miljøverndepartementets område vil det pga. felleseuropeiske krav, bli innført denne type identifikatorer for en rekke geografiske forhold.

Når det gjelder grunndataregistre, bør slike være knyttet til en klar lovhjemmel. Loven bør angi formålet med registeret, herunder også registerets oppgave som grunndataregister. Loven bør gi regler om tilgang til registeret som balanserer hensynet til personvernet mot behovet for viderebruk av registeret. Dette synes rimelig godt dekket for enhetsregisteret og matrikkelen, mens det for folkeregisteret gjenstår mer for å få dette på plass.

Når det gjelder matrikkelen spesielt, er utfordringene knyttet til varierende datakvalitet dessverre av betydning innenfor flere deler av registeret. Behovet for å bedre

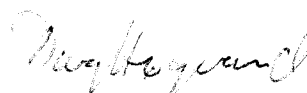
påliteligheten og fullstendigheten i matrikkelen er etter vår vurdering undervurdert i rapporten. Paradoksalt øker utfordringene knyttet til registerkvaliteten ved at dataene nå er langt lettere tilgjengelig enn tidligere.

Tiltak for å bedre registerkvaliteten, er etter vår vurdering et viktig viderutviklingsbehov for nasjonale felleskomponenter.

Med hilsen



Kari Strande (e.f.)
avdelingsdirektør



Dag Høgvard
seniorrådgiver